

POVLT kiest met teelt van kiwibes, hennep en miscanthus voor innovatie

In 2010 werden in het Provinciaal Onderzoekscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) verschillende proefvelden met innovatieve gewassen aangeplant.

Voor de kiwibes werd een proefperceel van 30 are aangeplant. De kiwibes is een kleine, zoete en vitaminerijke kiwivruucht. De schil is zacht en onbehaard en kan dus met schil gegeten worden. De smaak en het aroma leunen dicht aan bij de kiwi, maar de kiwibes is als hapklare vrucht consumentvriendelijker.

De bedoeling van de proefteelt is om niet alleen beoordelingen te kunnen doen over de prestaties van verschillende kiwibesrassen, maar ook om onderzoek te doen naar teelttechniek. Optimalisatie van technieken rond bestuiving en snoeien zijn een eerste prioriteit.

In het kader van het Interreg-project 'Groene grondstoffen' en het EFRO-project 'Energiebewust boeren' start het POVLT met twee proefvelden van 30 are, één met hennep en één met miscanthus.

De bedoeling van deze teelten is om de voorlichters vertrouwd te laten worden met de teelt, de landbouwers te informeren en testmateriaal aan te leveren aan bedrijven die interesse hebben in het gebruik van deze groene grondstoffen.

Met deze projecten kiest het POVLT ronduit voor innovatie.

Aanplant van en onderzoek naar de kiwibes

In april 2010 werd in het POVLT een proefperceel van 30 are kiwibes aangeplant. Die beslissing kwam er enerzijds, omdat beginnende telers vele vragen hadden over de teelt en anderzijds, omdat er nog heel wat mogelijkheden waren voor optimalisatie van de teelttechniek.

Momenteel beschikt bijna enkel de Hogeschool Gent over de kennis omtrent de teelt. Vanuit de Hogeschool worden telers via vergaderingen en individuele begeleiding begeleid. Om - naast het oplossen van meer fundamenteel wetenschappelijke vraagstukken rond de kiwibes - de teelt ook teelttechnisch op punt te zetten, was de Hogeschool Gent vragende partij om met proeftuinen samen te werken. Het plan van het proefperceel op het POVLT werd dan ook in samenspraak met de Hogeschool Gent opgesteld.

In het najaar van 2009 werden de eerste Vlaamse kiwibessen aan de consument aangeboden. Hoewel de productievolumes zeer beperkt waren, was er duidelijk vraag naar meer.

Vandaag staan in Vlaanderen 22 ha kiwibes bij verschillende telers, daarmee is Vlaanderen de grootste producent van kiwibes binnen West-Europa. Ook in Italië, Frankrijk, Zwitserland en Nederland zijn er kleine hoeveelheden aangeplant.

De kiwibes heeft zijn natuurlijke biotoop in China, Siberië en Japan. Ze heeft echter een belangrijke troef in vergelijking met de gewone kiwi: haar kouderesistentie. In rust kan de plant temperaturen tot -30 °C verdragen zodat het gewas dan ook probleemloos overwintert in onze klimaatomstandigheden. De kiwibes is echter niet vorstresistent wanneer de plant in het voorjaar begint uit te lopen. Net als bij vele andere fruitsoorten kan nachtvorst op dat ogenblik zeer nefast zijn voor de productiviteit.

Vorstbeheersing is evenwel niet de enige zorg van de teler. Vandaag kiwibessen aanplanten is durven investeren in de toekomst: pas vanaf het vierde productiejaar komt de productiviteit op kruissnelheid, terwijl de teler de voorafgaande jaren al heel wat tijd in de plantage heeft geïnvesteerd.

Onderzoek en innovatief gebruik van hennep en miscanthus

In april 2010 legde het POVLT twee proefvelden van 30 are aan, één met hennep en één met miscanthus. Beide gewassen bieden een antwoord op de vraag naar alternatieven voor fossiele grondstoffen. Zowel hennep als miscanthus zijn milieuvriendelijke teelten, ze onttrekken tijdens hun groei CO₂ uit de atmosfeer, waardoor het gebruik van deze grondstoffen ter vervanging van aardolieproducten in hoge mate kan bijdragen aan de reductie van CO₂-emissies.

Ze beschikken bovendien over een waaier van toepassingsmogelijkheden. Ze hebben beiden een hoge opbrengst waarvan verschillende duurzame, ecologische materialen worden gemaakt.

Ondanks de vele mogelijkheden voor verwerking van deze gewassen en de relatief gemakkelijke teelt is er voor een gestructureerde afzet in Vlaanderen een sterke nieuwe dynamiek nodig. Een geïntegreerde samenwerking tussen telers, verwerkers en handelaars kan de keten wellicht snel op gang brengen. Het POVLT werkt mee aan een initiatief om in het najaar van 2010 al deze partijen samen te brengen in een aantal brainstormsessies met als doel dat deze partijen elkaar leren kennen en dat er door onderlinge wisselwerking innovatieve concepten ontstaan rond de productie en het gebruik van deze groene grondstoffen in Vlaanderen.

Vanuit landbouwkundig perspectief zijn zowel hennep als miscanthus interessante gewassen.

De teelt van hennep vereist slechts een beperkte bemesting en gebruik van herbiciden en pesticiden is niet nodig. De plant kan tot 4 meter hoog groeien. De hoogte van het gewas en de taaie vezels bemoeilijken de oogst. In onze streken is het aanbevolen om dubbeldoelrassen te telen zodat alle plantendelen (vezel, scheven, olie) gebruikt kunnen worden.

Miscanthus of olifantegras is een nieuw biomassagewas met een hoog opbrengstpotentieel. De jaarlijkse droge stof opbrengst bedraagt 12 tot 18 ton per ha. De plant kan gedurende minstens 15 jaar geoogst worden. Het gewas vereist veel minder stikstof en chemische middelen dan de gebruikelijke gewassen en vergt ook weinig arbeid. Voor de teelt ervan zijn geen aangepaste landbouwmachines nodig. De aanplanting kan met een gewone aardappelpoter gebeuren en voor de oogst wordt een maïshakselaar gebruikt.

Meer info: afdelingsverantwoordelijke innovatie POVLT – Greet Ghekiere
greet.ghekiere@west-vlaanderen.be of 051 27 33 84